

ข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
โทรศัพท์ 0-2141-7777 โทรสาร 0-2143-9525

www.constitutionalcourt.or.th

Line สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ : @occ_th
E-mail : pr@constitutionalcourt.or.th

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความพาสักของประชาชนโดยรวม”

ข่าวที่ ๓๖/๒๕๖๙

วันจันทร์ที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙

วันนี้ ศาลรัฐธรรมนูญประชุมปรึกษาคดีจำนวน ๕ เรื่อง มีคดีสำคัญและที่เป็นสนใจ ดังนี้

(๑) ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๓๐/๒๕๖๙)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องได้รับเรื่องร้องเรียน จำนวน ๒๒ คำร้อง ขอให้พิจารณายื่นคำร้อง พร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะ (ผู้ถูกร้องทั้งสาม) ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ โดยกำหนดรูปแบบและจัดพิมพ์บัตรเลือกตั้งที่มีการใช้รหัสแท่ง (Barcode) และ รหัสคิวอาร์ (QR Code) ซึ่งน่าจะเชื่อได้ว่าสามารถสืบทราบและตรวจสอบตัวตนผู้ลงคะแนนรวมถึง ผลการลงคะแนนได้ ทำให้การออกเสียงลงคะแนนมิได้เป็นไปโดยลับ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ (๗) มาตรา ๘๓ วรรคสอง และมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง

ผลการพิจารณา

ก่อนการพิจารณาคดีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้องของนายพลภาขุน เศรษฐญาบดี ฉบับลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๙ และคำร้องเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๙ ที่ยื่นคัดค้าน นายสรวิช หงษ์ศิริไธ และพลตำรวจโท จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้ถอนตัวจากการพิจารณาคดี และศาลรัฐธรรมนูญประชุมปรึกษาหารือเพื่อพิจารณาแล้ว กรณีไม่เป็นเหตุคัดค้านตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญและผู้ยื่นคำร้องไม่ใช่คู่กรณีที่มีอำนาจขอคัดค้านขึ้นอ้างได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ จึงมีคำสั่ง ยกคำร้องคัดค้านดังกล่าว

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์ วินิจฉัยว่า การใช้รหัสคิวอาร์ (QR Code) ในบัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ (๗)

มาตรา ๘๓ วรรคสอง และมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง ไม่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียน และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติโดยเสียงข้างมาก (๘ ต่อ ๑) วินิจฉัยว่า การใช้รหัสแท่ง (Barcode) ในบัตรเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ (๗) มาตรา ๘๓ วรรคสอง และมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง ไม่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตุลาการเสียงข้างมาก จำนวน ๘ คน คือ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม นายวิรุฬห์ แสงเทียน นายจิรนิติ หะวานนท์ นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์ นายอุดม รัฐอมฤต นายสุเมธ รอยกุลเจริญ นายสรวิชญ์ ทรงศิริไธ และพลตำรวจโท จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช

ตุลาการเสียงข้างน้อย จำนวน ๑ คน คือ นายณภดล เทพพิทักษ์ เห็นว่า การใช้รหัสแท่ง (Barcode) ในบัตรเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่สามารถสับย้อนกลับถึงตัวบุคคลที่ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้ มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเรียนและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติโดยเสียงข้างมาก เห็นว่า ข้อเท็จจริงในคดีแสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่อความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการจัดการเลือกตั้งของผู้ถูกร้องทั้งสาม เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการจัดการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ผู้ถูกร้องทั้งสามควรกำหนดรูปแบบการจัดพิมพ์บัตรเลือกตั้งโดยคำนึงถึงมาตรการป้องกันการปลอมแปลงบัตรเลือกตั้งหรือป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งที่เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยไม่ใช่เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ใดบนบัตรเลือกตั้งที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระบุตัวตนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผลการออกเสียงลงคะแนน และควรกำหนดวิธีการจัดเก็บบัตรเลือกตั้งที่พิพาทตามคำวินิจฉัยนี้ให้มีมาตรการที่รัดกุมและเข้มงวดเป็นการเฉพาะ ไม่ให้มีการกระทำโดยผิดกฎหมายเพื่อเข้าถึงข้อมูลการออกเสียงลงคะแนนของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

ศาลรัฐธรรมนูญอนุญาตให้คู่กรณีคัดถ่ายสำเนาคำวินิจฉัยได้เมื่อพ้น ๑๕ วัน นับแต่วันอ่านคำวินิจฉัย

หมายเหตุ รัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องในเรื่องพิพาทที่ ต. ๓๐/๒๕๖๔ เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑.๒๑

๑.๒๑

(๓) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

๑.๒๑

๑.๒๑

มาตรา ๘๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสี่ร้อยคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวนหนึ่งร้อยคน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้ใช้บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบละหนึ่งใบ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๘๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้คนหนึ่งละหนึ่งคะแนน โดยจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด หรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) นายอิทธิพล สารโท (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๗๗/๒๕๖๙)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ศาลยุติธรรม (ผู้ถูกร้อง) ไม่ได้กำหนดโทษใหม่ให้เป็นคุณแก่ผู้ร้อง ตามประมวลกฎหมายอาญาเสพติด มาตรา ๑๔๕ เป็นการละเมิดสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ในกระบวนการยุติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๒๑๓

ผลการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ปรากฏว่าเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๓) นายประยงค์ ยืนนาน และคณะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๗๘/๒๕๖๙)

ผู้ร้องทั้งห้ากล่าวอ้างว่า ได้ยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรม (ผู้ถูกร้อง) ขอให้กำหนดโทษใหม่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ (๑) แต่ผู้ถูกร้องไม่กำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาเสพติด มาตรา ๑๔๕ อันเป็นคุณแก่ผู้ร้องทั้งห้า จึงเห็นว่าการใช้ดุลพินิจดังกล่าวเป็นการบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เท่าเทียมกับบุคคลอื่น ละเมิดสิทธิหลายประการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๒๑๓ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๙๐ และมาตรา ๑๙๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ และมาตรา ๓ ประมวลกฎหมายอาญาเสพติด มาตรา ๑๔๕ และพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔

ผลการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบปรากฏว่า เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งห้าไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๔) นายสายยนต์ เอี่ยมจันทร์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๗๙/๒๕๖๙)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ไม่แจ้งให้ผู้ร้องไปรับศพบุตรสาว เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ นอกจากนี้ การที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ผู้ถูกร้องที่ ๒) บันทึกข้อมูลบุตรสาวของผู้ร้องในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรโดยไม่ถูกต้อง สำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ออกใบมรณบัตรบุตรสาวของผู้ร้องโดยมิชอบ สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกร้องที่ ๔) ออกบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่นางสาววรรณิ ภูโกสัย โดยใช้ภาพถ่ายบุตรสาวของผู้ร้องเป็นผู้ถือบัตร และกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ (ผู้ถูกร้องที่ ๕) ออกหนังสือเดินทางให้แก่บุคคลดังกล่าวด้วยการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ถึงที่ ๕ เป็นการออกเอกสารราชการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๔๑

ผลการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ หากผู้ร้องเห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิทางศาลอื่นได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๕) คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๔ เพื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของนายก่อเกียรติ เกตุสมบัติ (เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๖๙)

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๔ เพื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของนายก่อเกียรติ เกตุสมบัติ (ผู้ถูกร้อง) เนื่องจากผู้ถูกร้องสมัครรับเลือกตั้งโดยรู้อยู่แล้ว

ว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงว่าผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ วรรคหนึ่ง (๑)

ผลการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญอภิปรายเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัย และให้รอคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง

ความรู้ทางกฎหมายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม : บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔ แต่หากเป็นกรณีการแสดงความคิดเห็นในลักษณะของการวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่มีได้กระทำโดยสุจริต โดยใช้ถ้อยคำที่มีความหมายหยาบคาย เสียดสี หรืออาฆาตมาดร้าย เป็นความพิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ และอาจเป็นความพิดฐานดูหมิ่นศาลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙๘